

agrupació
excursionista

TALAIA

RELAT DE LA VII CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

El Pi Gros

29 DE GENER DEL 1995

Plaça de les Cols - Muralla dels Josepets - Mas Sardet
El Pi Gros - Coll Ferran - Font d'en Bonet - Muntanya de
la Vila - Mas de la Fam - Mas de l'Artís - El Padruell
Masia d'en Cabanyes - Plaça de les Cols

En conveni amb:

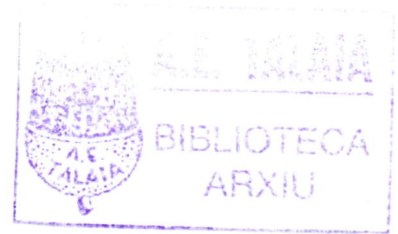
Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

Consell Comarcal del Garraf

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

VII CAMINADA POPULAR

LA CAMINADA ARRIBA A LA FONT D'EN BONET

29 de gener del 1995

Plaça de les Cols - Muralla dels Josepets - Mas Sardet
El Pi Gros - Coll Ferran - Font d'en Bonet - Muntanya de
la Vila - Mas de la Fam - Mas de l'Artís - El Padruell
Masia d'en Cabanyes - Plaça de les Cols

Font d'en Bonet.

SALUTACIÓ

Redescobrir llocs, retornar a la memòria noms oblidats, conèixer aquells indrets que formen part de la nostra geografia més íntima, però que potser mai hem trepitjat físicament, aquestes són entre altres les finalitats de la Caminada Popular, i són aquestes coses les que la fan una activitat per sobre d'un petit esforç físic, de diumenge al matí, en família.

La font d'en Bonet, qui no n'ha sentit parlar; els qui la coneixen quants anys fa que no hi anavem? el Padruell? i el Mas de la Font?

Aquest any la VII Caminada Popular de Vilanova fa la proposta de descobrir aquests llocs de prop, tal com s'han de conèixer les fonts, les masies, les valls i les muntanyes a peu, caminant pels camins que hi porten o pels que hi passen, perquè és amb la lentitud del caminar que es poden comprendre les harmonies d'un paisatge.

Salvador Butí,
president de l'A.E. Talaia

VII CAMINADA POPULAR

LA CAMINADA ARRIBA A LA FONT D'EN BONET

QUADRE DE DADES TÈCNIQUES

Horari previst	Indret	Incidència	Distància arrossegada des de la sortida
8h 30'	Plaça de les Cols	Sortida	0
8h 53'	Mas Sardet	Esmorzar (parada de 25')	1.865 m
9h 42'	Coll d'en Ferran	Desballestament de vehicles	3.814 m
10h 15'	Font d'en Bonet	Replegament parcial (5')	6.058 m
10h 40'	Fita de terme (camí del Corral Nou)	Divisòria terme de Canyelles	6.787 m
10h 52'	Puig de la Muntanya de la Vila	Cota més enlairada (267 m)	7.295 m
11h 14'	Mas de la Fam	Replegament parcial (5')	8.431 m
11h 30'	Mas de l'Artís	Cap	9.335 m
12h 10'	El Padruell	Reagrupament (10')	11.888 m
12h 35'	Masia Cabanyes	Es traspasa el bosquet	12.839 m
13h 00'	Plaça de les Cols	Arribada i refrigeri	14.867 m

Estat actual del Mas de la Fam.

LA CAMINADA POPULAR VA A BEURE AIGUA A LA FONT D'EN BONET

Aquesta ja és la setena. Tot va començar l'any 1989 fent la *Caminada del Mil·lenari*, i pocs ens pensàvem que hi tornàriem. Ara, la *Caminada Popular* ja és tradicional, i la trobaríem a faltar si no la féssim. Recordeu aquella anada i tornada de Ribes? Fou un bon inici, i la participació ens va animar a repetir l'experiència. I així es va fer la segona: anar i venir de Cubelles. Després, feu memòria de les malediccions que ens van afectar quan vam encaparrar-nos a pujar al Montgròs. L'any següent —i pel camí més planer— només vam arribar fins a Miralpeix. En aquestes quatre primeres caminades, sempre vam sortir del nostre terme municipal. La cinquena, tot i tocar la línia de partió amb Castellet, fou una llarga i pujadora —una «passada»— excursió a la Talaia, tornant pel darrere del mas de l'Artís i sense deixar el municipi vilanoví. L'any passat, per compensar l'esforç anterior, ens vam acostar al mas de l'Esquerrer, i el lloc més llunyà fou el pont de l'Ibersol; resultà una caminada curta, planera i molt amena, un altre cop tota dintre de la jurisdicció vilanovina.

Enguany insistim en aquesta darrera tònica de no sortir del terme, i ho fem en direcció a tramuntana, conscients que l'any que ve —o a tot estirar l'altre— ja no serà fàcil anar a beure aigua a la *font d'en Bonet*, ja que una barrera de ciment i asfalt deixarà pocs passos per poder-la travessar —igual, o pitjor, del que passà amb la variant—, i d'aquests passos ben pocs seran camins de viants. De tota manera, i el temps ho dirà, des de l'autopista fins a la ciutat no passaran gaires anys fins que tots els camins desapareixeran, ja que tot serà urbanitzat. Podem comprovar el que diem davant el plànol que adjuntem. La gran quantitat d'urbanitzacions que tenim a l'entorn de Vilanova en el futur seran barris de la ciutat que aniran creixent de mica en mica, i cada dia més ben

comunicats amb la resta del municipi, transformant els actuals camins en carreteres i carrers, com ja està succeint dintre les mateixes urbanitzacions. No fa pas gaire, per anar a Rocacrespa a peu no era necessari tocar asfalt. Ara ja no es així i s'ha de travessar la collada dels Sis Camins, totalment urbanitzada.

Avui encara tenim alguns camins gairebé sencers que ens adrecen a la muntanya de tramuntana. Una vegada haurem arribat a la *font d'en Bonet*, l'itinerari ens portarà fins al límit de terme amb Canyelles —fa anys que diem d'anar a aquest poble, i això quedarà per fer—, per tornar pel *mas de la Fam*, el *mas de l'Artís* i el *Padruell*, recorregut on encara es trepitgen viaranyes herboses i corriols erosionats farcits de pedruscall garrafenc, i que et fa, en alguns llocs, la sensació de trobar-te lluny de la civilització, quan veritablement ets a pocs metres d'una colla de xalets mig penjats a les falde de les muntanyes canyellenques. Per acabar la introducció, hem de manifestar que la principal tasca de les caminades populars és donar a conèixer els racons i raconets de la nostra contrada als nostres assidus i fidels participants. De moment, encara podem oferir als vilanovins, geltrunencs i caminaires tots, una etapa més del cicle, ni curta ni llarga, no molt pujadora ni planera, però plaent en brindar cert encant a l'excursionista amant de la natura. I l'any que ve... ja en parlarem.

La concentració i la sortida es fan a la *plaça de les Cols* o de la Verdura, que de les dues formes és coneguda. Amb la primera denominació figura en el cadastre de l'any 1716 i s'esmenta un plet celebrat el 1730, en el qual Joan Mille —que hi tenia una fassina— fou acusat de tirar les vinas i les escòries d'aiguarent a la plaça. Aquest Mille era el propietari del corral que portava el

seu nom, actualment conegut per mas Galceran. El nom de *plaça de les Cols*, el va prendre en ser ordenat que els hortolans passessin de la plaça Nova o carrer de Sant Pere a vendre la verdura en aquesta plaça, feia poc temps configurada. Durant el segle passat i fins a l'any 1932 es va dir *plaça de la Verdura*. De 1932 a 1939 es va dir *plaça del Dr. Bartomeu Robert*, i de 1939 a 1978 fou retolada *plaça d'Espanya*, però en castellà.

Es puja pel *carrer del Comerç*, on tenim la seu de la nostra entitat, en una vella casa construïda per la família Ballester «Coloma» l'any 1774. Aquest carrer havia format part de l'antic *camí de Mar*, i en el segle XIV només anava des de la plaça de Dalt fins a prop del carrer Nou, on quedava tancat pel *portal de Mar*. Quan, en el segle XVI, s'amplià el recinte emmurallat, el portal va passar a la cruïlla del carrer de Sant Pere. Fins a l'any 1605, el carrer no va quedar configurat en la seva llargada actual. El nom fou adoptat vers l'any 1880, ja que abans, i fins al 1735, era conegut com a *carrer de Mar* i després com a *carrer dels Caputxins*, compartint el nom amb el carrer dels Caputxins actual.

Arribem a la *plaça de Pau Casals*, darrera denominació d'aquest lloc, configurat l'any 1374 amb l'obtenció d'un espai per a mercat i per fer-hi la casa de la vila. El nom actual, el té des de l'any 1976, però des dels orígens l'indret era conegut per *plaça Major*. En el segle passat es va dir *plaça de la Constitució*, *plaça del Rei* o *Reial* i també *plaça d'Isabel II*, però els vilanovins continuaven anomenant-la plaça Major. De Pau Casals, ja se'n digué de 1936 a 1939, però d'aquesta darrera data fins al 1950 es va dir *plaça del Mercat*, i tornà a dir-se plaça Major del 1950 al 1975, ja que hi havia confusions des de la inauguració del mercat públic l'any 1941. Popularment, ja ho hem dit, també és coneguda com a plaça de Dalt, per la seva situació dintre del conjunt de la vila.

Continuem pel *carrer de les Premses*, tot passant per davant del Museu Romàntic o Casa Papiol. Aquest carrer és tan antic com el mateix carrer Major, del qual era l'única travessia. En el segle XIV, el recinte emmurallat, el van tapiar per la banda del torrent. La sortida a la plaça de les Casernes no es produí fins a finals del segle passat, quan enderrocaren les premses. El nom

Els Josepets i la torre de la Immortalitat, 1993.

fou acordat l'any 1857, i el rebia per les premses de Sant Antoni, situades a la part nord del carrer, indret on es recollien les contribucions de fruits per a l'obra de la parròquia. Abans era conegut per *travessera del carrer del Mig*.

Al capdamunt del carrer, enfilem la vora dreta del *torrent de la Pastera*, és a dir, la nostra esquerra, enfront dels *Set Pecats Mortals*. El torrent ha estat sempre la línia de partió de Vilanova amb la Geltrú i, per extensió, dels antics termes del castell de Cubelles amb el castell de Ribes (el «castrum Episcopale» de l'any 988). En l'actualitat ho és de les parròquies de Sant Antoni i Santa Maria. Aquest límit territorial fou reconegut l'any 999, quan el comte Borrell va vendre a Gombau de Besora el lloc de Cubelles (que ja tenia terme l'any 977). Aleshores, a les acaballes del segle X, pel cantó de llevant, Cubelles arribava fins al torrent de la «villa episcopale» (la Geltrú), que pujava fins a Mata Bona. Aquell torrent és, evidentment, el *torrent de la Pastera*, i Matabona una masia desapareguda que, durant el segle XVIII, es deia mas de la Miquela. El nom de la Pastera apareix l'any 1398 en un pergami de la Geltrú. Per cert, d'aquesta barriada fins a mar, el torrent també era conegut per «Cau de la Guineu» (1478) i «torrent de la Geltrú» (1498).

Quant als *Set Pecats Mortals*, sector limitat pels torrents de la Pastera i d'en Frederic, només en sabem que consta com un raval de la Geltrú en el nomenclàtor de l'any 1860.

Caminem entre el torrent i la *muralla dels Josepets*—nom que donem a l'antic *convent dels Carmelites*, que patí l'exclaustració de l'any 1835—, passant després pel costat de la *torre de la Immortalitat*, defensa cantonera construïda

l'any 1837 per reforçar la muralla que ja existia d'abans, concretament de quan es va edificar el convent a partir de 1737. Davant de la torre s'ha construït un pont sobre el torrent per passar-hi la *ronda Ibèrica*, fet que comportà l'enderroc del pont vell que servia per anar a la masia d'en Cabanyes. Aquest sector de ronda fou inaugurat el desembre de 1993 i ara, una vegada s'ha enderrocat la Pallissa, ha de continuar cap a ponent fins a vora l'escola Cossetània.

Travessada la ronda, es continua pel *carrer de la Masia Cabanyes*, vial que substituï l'antic *camí dels Masos* —conegut des de 1455—, que portava a la masia Parellada, al Padruell i a les altres masies que hi havia a la *partida dels Masos*, avui conegudes per mas Sardet, masia d'en Frederic i masia del Notari. A l'altre costat del torrent es veu la *torre del Garrell* (hi ha qui diu Granell), defensa de la darrera guerra carlina, edificada l'any 1874 just a l'entrada del camí dels Capellans, germana de la del Plats i Olles i de la de la Pèrgola de Ribes Roges, a més d'altres de ja desaparegudes en diversos indrets de la ciutat.

Entre el camí dels Masos i el *torrent de les Oliveres* o *torrent dels Masos* (1409), o de *mas Mussarro* (1591), hi havia hagut aquest darrer mas, actualment terreny d'horts i hortets, amb alguna modesta edificació. Aquest desaparegut mas Mussarro té l'origen en un antic *mas Cogul*

(1408), masia que acollí la família Mussarra des de mitjan segle XV. La *partida del mas Mussarro* encara era coneguda en el cadastre de 1739, propera a la *partida de la torre del Nofre*, d'Onofre Guardiola, situada entre la variant i el camí ral que va del mas Sardet a la masia d'en Frederic.

A la banda dreta del camí de la masia d'en Cabanyes només hi ha la *sínia Martí* i la *sínia de cal Baio*. Més amunt, dintre del mal anomenat «Polígon Industrial de la Pastera», hi ha l'empresa Cavigel i alguns magatzems. Si aquesta zona està situada entre el torrent de les Oliveres i el torrent del Llimonet, no té sentit que es digui el nom que li van posar, i més quan se sabia que portava el nom de «entre dos torrents». I si no ho sabien, que ho haguessin preguntat als darrers estadants de les *sínies Camps* i *Villena*, abans de fer-hi la Pirelli.

Ens cal passar per sota la variant i seguir el camí asfaltat (el que dèiem al principi), fins a la masia d'en Cabanyes. A la nostra dreta hi ha el *mas Sardet*, i a l'altre costat l'oliverar habilitat com a pàrquing de la masia d'en Cabanyes, lloc on es veuen alguns exemplars dignes de menció. En aquest espaiós i agradable paratge, es fa el primer reagrupament.

Tancat dintre d'un baluard, el mas Sardet és una casa de tipus popular amb torre que domina els camps i garita de defensa en un angle. Edificat

Mas Sardet, 1965.

El Pi Gros, 1994.

damunt d'una de més antiga, en el passat s'havia dit *mas Safonts* (segle XVIII), i més remotament *mas dels Masos* d'Antoni Safont (s. XV); després, de *Joan Ferret dels Masos* i, més ençà, de *Miró dels Masos* (segle XVI). Sardet era el renom de Pau Soler i Roig, hisendat vilanoví del carrer dels Caputxins.

Traspassat el *camí ral* que anava de Cubelles a Ribes, una filada de garrofers (entre els quals n'hi ha més d'un que és centenari) ens acompanya fins al *Pi Gros*, corpulent exemplar únic de més de dos cents anys, que, segons sembla, té alguna malaltia i està en procés de tractament. A l'altra banda del torrent podem veure la casa «Les Arrels», de l'Oriol Pi. Més amunt, hi ha les vinyes mecanitzades del Padruell i es comença a circular pel costat del rec del pantà, que, procedent de llevant, creua la fondalada poc més enllà. Torrent amunt, es deixa el Padruell a l'esquerra i es troben tres pous successius, que subministren un dipòsit municipal. Darrere el tercer pou es puja al sender de la dreta, un xic elevat de la llera del torrent, antic camí de carro on es poden observar les roderes marcades en els rocalls del sòl. Aquest mil·lenari camí també servia per anar a Vilafranca, enllaçant amb el procedent del *coll Ferran*, però era el que s'emprava preferentment per arribar-se al *corral* i al *fondo del Guardiola* abans de fer-hi les *pedreres del Griffi*. Ara és gairebé intransitable a causa de la bardissa, bargallons i cosconeres. Es torna a baixar al torrent, es passa pel costat d'un transformador i es va a parar a la carretera d'accés a les pedreres. Es continua per la carretera que gira a llevant pel peu d'una pedrera abandonada. A l'esquerra es deixa l'habitatge d'un antiquari, que poc més enllà té un altre magatzem d'endimaris. El camí asfaltat ens porta al parc de desballestament de vehicles, proper al *coll Ferran*. Darrere una tanca hem de

cercar el *camí vell de Vilafranca*, que trobem entremig de la ferralla i agafem en direcció nord per creuar el torrent que baixa de la pujada de Canyelles. És un corriol estret i pujador, molt erosionat per les motos, resta del que fou un camí de bast protegit per marges centenaris, camí que va tenir l'alternativa en el segle XVIII, quan es va traçar el camí de carro que anava més o menys per on ara hi ha la carretera de Vilafranca, definitivament arranjada a partir de l'any 1833 i acabada el 1883.

Aquest primitiu camí que fem avui és el que anava pel Corral Nou i can Ferrer de Llacunalba, entrant a Canyelles pel camí més recte, sense fer les giragonses que feia la carretera quan pujava per la Creu de Sant Joan. A mesura que es va ascendint, pel darrere ja treu el cap Vilanova. Estem fent carena per la *montanya del Rafeques*, mentre que a la dreta s'albira el Montgròs i a l'esquerra es deixen les pedreres. A la banda de llevant tenim la *carretera de Vilafranca* i a ponent el *fondo del Guardiola*, el primer molt transitat i sorollós, el segon solitari i més tranquil. Aquest camí carener passa pel mig de cosconeres, mates i bargallons, fent alguna pla-

Font d'en Bonet, 1986.

nura de tant en tant per damunt de rasclers i travessant també algunes zones boscoses. Es va paral·lelament a una línia elèctrica, que sempre cerquen les distàncies més curtes, i es troben dues fites de propietat que vés a saber quan foren plantades. Vora el cim es tornen a veure els vells marges i, més amunt, es deixa un sender que baixa per la dreta. Aquí dalt, hi viuen els arboçars, que a la tardor eren curulls de cireres de pastor. Al capdamunt de la muntanya i a l'alçada de la *font d'en Bonet*, un corriol baixador dretà ens hi porta pel bell mig del bosc. És un bon camí en direcció a llevant, que desemboca en una pista malmesa. Uns metres més enllà hi ha la font, on fem reagrupament.

La *font d'en Bonet* és una surgència dintre d'un cocó, propi de les muntanyes del Garraf. Actualment es troba molt amagada per la bardissa, però anys enrere no era tan difícil d'entrar-hi. Aquesta fontanella fou adquirida pel comú de la Geltrú l'any 1566, i dintre les seves terres, es va intentar trobar aigua al segle passat, però fou endebades. Des de la font i mirant a migdia, s'observa Vilanova, mentre que al nord tenim les cases de la urbanització canyellenca de «Las Palmeras», promoció que durant els anys seixanta envai el nostre terme amb avingudes que mai

no tingueren el permís corresponent i, per aquest motiu, quedaren abandonades.

Marxem de la font per un d'aquests carrers abandonats en direcció nord-oest, pel davant d'on venia el corriol d'arribada i pujant a poc a poc per terres ermes que fa cent anys havien estat feixes de conreu de vinya, sovintejades per barraques de pedra seca o «mulasses» que servien per deixar-hi les eines del camp i també per encabir-hi més d'un «segarreta» i la seva família, veremadors temporals i restauradors de marges, quan ací la viticultura ocupava la majoria de la terra útil, activitat que s'acabà amb la plaga de la fil·loxera, des de la qual tot quedà abandonat. La pista puja fins a la ratlla de terme senyalitzada per una fita, millor dit, per un molló d'argamassa que ha quedat penjat sobre d'un camí carener, molló que té dues filloles, una a cada costat, que indiquen la posició dels mollons més pròxims, un a llevant i l'altre a ponent, marcant la línia divisòria entre Vilanova i la Geltrú i la veïna Canyelles. Nosaltres continuem vers ponent, on deixem una pista asfaltada que puja per la dreta, continuant caminant per la carena entremig de xalets canyellencs i del bosc vilanoví. Darrere de les cases s'imposa la silueta de la *serra de l'Àliga*. Estem fent un bonic passeig boscà i carener, que va

Fita o molló de terme, 1994.

Serra de l'Àliga des de la muntanya de la Vila, 1994.

girant a poc a poc cap a migdia, deixant la línia termenal. En una cruïlla, cal agafar el camí de la dreta, que després puja una mica per atènyer el punt més alt de la caminada, de 267 metres, vèrtex de la *mntanya de la Vila*, nom amb què eren conegudes les terres comunals adquirides juntament amb la font d'en Bonet, situades entre el *fondal d'en Guardiola* i el *fondo del Padruell*. Dalt d'aquest planell també es fa reagrupament i es pot albirar el caseriu del mas de l'Artís.

De la plaça se surt pel cantó de ponent per mitjà d'un corriol situat a l'esquerre, que baixa per la carena enfilant l'esmentat mas de l'Artís i passant per un llom o collet que hi ha damunt del fondo del Padruell, des d'on es pot guaitar Vilanova en una banda i el *puig de l'Àliga* a l'altra. En aquest punt existeix una fita de propietat que divideix les terres del Padruell de les del mas de l'Artís. El corriol davalla fortament en direcció al mas de la Fam, mentre que a sobre mateix tenim la urbanització que havíem deixat abans. El terreny és de pedruscall i cal tenir precaució amb les nostres passes fins arribar a la fondalada del mas de la Fam. En aquest lloc, si no ha plogut fa dies, podem fer un tram de torrent amunt, ja que en ésser un barranc estret i profund, queda sovint entollat i fa de mal camejar. A la

poca estona, al peu d'un bassiol rodó, un pèl més gros que els altres, surt un corriol herbós que s'enfila fins a una placeta situada sota les runes del mas, des d'on, girant per la dreta i donant la volta pel costat del forn de calç, s'arriba a la pista que puja del mas de l'Artís i es dirigeix a Canyelles. Allí, s'hi troba un bon senderol que s'adreça a la casa.

El *mas de la Fam* ja fa molts anys que està enrunat. Era una masia de baixos, pis i golfes, que disposava de cups, forn de pa i calera, elements que aleshores eren prou per viure. Al segle XVIII era conegut per *mas Massalleres*, però en el Nomenclàtor de 1860 ja es deia mas de la Fam. La veu popular conta que porta aquest nom

Mas de la Fam, poc emboscat, 1968.

Mas de l'Artís, 1992.

perquè hi vivia una gent molt pobra que demanava arreu. El cert és que aquí hi morí d'accident la besàvia de la Montserrat Pujó, i la casa ja era coneguda amb el nom actual.

Avancem pista avall cap a migdia, en direcció al mas de l' Artís. En un determinat punt es troben els senyals del GR-92 i poc després es fa un altre reagrupament a l'era situada davant de la masia. El *mas de l'Artís* és una de les cases de pagès més antigues de Vilanova, ja que, segons sembla, fou una donació que el rei Jaume féu a Josep Artís l'any 1275. Darrera del vistós edifici de migdia hi ha la casa vella, cellers i altres annexos, entre els quals es troba la base de pedra d'un trull d'oli i les restes d'un molí fariner de tracció animal. A l'arxiu municipal existeixen documents que fan esment del mas des del segle XVI i, a partir del XVII, de la família Ferrer del «mas de n'Artís». Al segle XVIII va passar al Noya i, a mitjan segle passat, ja era dels Puig i Noya, descendent dels quals fou Francesc Puig i Figueras, un dels fundadors de la fàbrica de ciment Griffi, mort l'any 1966.

De l'era, en sortim per un corriol que hi ha a migdia, marcat amb els colors del GR, just davant d'uns grossos bargallons. Més enllà es deixa

una segona era en un punt on ja es divideixen Vilanova i el port. És una àrea de rasclers i camí de pedruscall, molt poblat de coscó i altres mates garrafenques. Es careneja entre el *fondo del mas de l'Artís* i el *fondo del mas de la Fam*, i es va a parar justament a la confluència d'ambdós torrents. En aquesta concurrència s'inicia el *torrent de la Pastera*, que seguim una estona caminant per la seva llera, tot traspasant una presa construïda per evitar rierades i continuant una mica més avall pel costat d'arboçars i finalment pujant al *camí del mas de l'Artís* que procedeix de Vilanova. Aquest camí és tan antic que està marcat per fites, esmentades l'any 1723 en una revisió efectuada a les «Carreradas Vellas que hi havia al tems pasat», tasca oblidada ja fa dècades i que aleshores era reservada als regidors de l'ajuntament.

Seguint avall, tota la part esquerra és muntanya boscosa i a la banda dreta hi ha la *muntanya d'en Giralt*, que culmina en el *Punt del Mitjotes*, de 224 metres, partió de les terres del corral del Miró amb les de Coma Llobatera, que eren del mas d'en Pers. Es passa de llarg de l'entrada del *maset d'en Safont*, que també era de l'heretat del mas d'en Pers —popularment «Perris»—, fa anys una petita caseta contrafortada i actualment

un veritable caseriu ple de vehicles i trastos inservibles. El trajecte de tornada és llarg i es fa pesat, però de tant en tant es veu la ciutat, i això ens fa aixecar l'ànim. Per damunt d'on hi havia el *mas d'en Perris* ens desviem a l'esquerra travessant una tanca de pedrots i prosseguim la marxa per la part alta de les vinyes plantades en el *fondo del Noguer*, fins a enllaçar amb les vinyes del *fondo del Padruell*, que voregem en direcció a migdia per entrar al caseriu per la part del darrere, on tenen les instal·lacions de cava, edificis nous que ens queden a banda i banda del nostre trajecte, a fi d'encarrilar les nostres petjades envers les portalades de la muralla de llevant de la casa i establir un nou reagrupament al pati davanter de la masia, lloc enjardinat que fa goig de veure. El *mas del Padruell* també és dels més antics del terme i pertanyia a la Geltrú, ja que es troba situat a llevant del torrent de la Pastera. Consta de tres façanes adossades una a l'altra, essent la central l'entrada de la casa, la de l'esquerra el celler i la de la dreta unes dependències annexes. A l'alçada del balcó central hi ha un escut i el monograma *CREIXELL-1647*, que és la data més reculada de totes les gravades. Dalt la torre central hi ha un rellotge de sol. A part de les muralles noves, ja n'hi havia d'antigues amb torres de defensa merletades i espitllerades. La

primera referència que en tenim és de l'any 1348, quan era propietat de Jaume Riba de «Padrosello», forner de la Geltrú, però habitat per la família Goler «de Padrosello». Al segle XV era possessió de Gaspar Busquets del «mas del Padrosell» o «mas den Riba». En el fogatge de 1553 consta Jaume «Mertí» de «Pedrosell» i a partir de l'any 1567 canvia la grafia per «masia del Padroell», com també «Pedruell», que en el capbreu de 1591 era de Bartomeu Mercer «del Padruell». L'any 1619 el mas Padruell fou venut a Galceran Urgellès, però ja hem vist que més tard era del comte de Creixell, que en el cadastre de 1739 era Pere de Fluvià. El 1876 el comte de Creixell va vendre el mas a Pau Coll Puig. La família Coll ho va deixar fa anys i ara pertany a la firma «Jaume Serra» de la família Rato. El nom de Padruell o Pedruell no ve de «Pedró Vell» com s'ha insinuat en alguna publicació, sinó que procedeix de «pedregós» o «pedrós», ple de pedres o rocs, com ho indiquen les primeres informacions escrites, on mai es llegeix la «v» de vell. Un exemple a Cervelló: el Montpedrós, l'any 1344, era «Mont Pedrosell».

Deixem la masia sortint de la muralla pel passeig d'accés que finalitza en una portalada guarnida de fanals. Després de creuar el rec del Pantà, es passa pel costat de la finca «Les Arrels»

· El Padruell, 1994.

i s'arriba al «camí ral», just darrere de la *masia d'en Cabanyes*. Aquesta gran i vistosa masia fou edificada l'any 1798 pels Cabanyes, que la denominaren *mas Parellada*, nom de la vella masia situada al costat i que havien comprat a la família Parellada el 1790. De Joan Parellada del Mas, se'n tenen dades des de l'any 1574, i el 1577 es parla del «camí del *mas den Miró y Parellada*», és a dir, de l'actual camí de la masia d'en Cabanyes que porta al mas Sardet i a la casa que contemplem, d'estil neoclàssic, declarat monument històric-artístic d'interès provincial, traspassada a l'Ajuntament l'any 1975 i restaurada a partir de 1982, obres que foren acabades el 1984. És un edifici de planta quasi quadrada que consta de tres plantes, la baixa amb vestíbul i amb accés a la planta noble del primer pis. En aquesta darrera hi ha la zona residencial, amb salons, menjador, cuina, dormitoris, etc., la majoria de dependències obertes a l'exterior a través d'una galeria contínua porticada, llevat de les que s'obren a la façana principal orientada a migdia. La planta alta era destinada als dormitoris del servei i, posteriorment, a l'estudi del pintor Alexandre de Cabanyes. La restauració adaptà

l'edifici a ús públic, transformant la planta baixa.

De tornada a Vilanova, ens adrecem fins al passeig de xiprers que dona enfront mateix de la mansió, d'on es té la major perspectiva de l'edifici. Des d'aquest lloc, anem a la zona de pícnic, habilitada per acollir estades i aplecs, bell i arranjat indret proper al bosc de la masia.

Des d'aquest bonic espai de lleure i travessant el garroferar, assolim el camí de retorn, que és el mateix que hem fet de bon matí en sortir de la ciutat. L'arribada a la plaça de les Cols es veurà enfortida per l'acostumat pica-pica que l'organització té preparat per a tots els participants de la caminada d'enguany.

Estimats caminaires: gràcies per la vostra contribució a la cursa d'aquest any i quedeu convidats a la pròxima de 1996. Enhorabona a tots!

Aquest relat de l'itinerari ha estat possible mercès a la col·laboració dels bons amics i consocs de l'agrupació.

La Talaia

Masia d'en Cabanyes, 1994.

PATROCINA:

Caixa Penedès

agrupació
excursionista

TALAIA

PLÀNOL-ITINERARI DE LA VII CAMINADA POPULAR DE VILANOVA I LA GELTRÚ

El Pi Gros

29 DE GENER DEL 1995

Plaça de les Cols - Muralla dels Josepets - Mas Sardet
El Pi Gros - Coll Ferran - Font d'en Bonet - Muntanya de
la Vila - Mas de la Fam - Mas de l'Artís - El Padruell
Masia d'en Cabanyes - Plaça de les Cols

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

Consell Comarcal del Garraf

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

**FES ESPORT!
NO ET COSTA RES.**

Caixa Penedès

ORGANITZADA PER
L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA
TALAIA

ORGANITZA:
A. E. TALAIA
VILANOVA I LA GELTRÚ (Garral)

VII CAMINADA POPULAR

29-1-1995

ESCALA : 1 / 10 000

autor: ANTONI SAGARRA I MAS (n. 63) 29.1.1995